

Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралын чыылдырар дугайында Англияның, Францияның болгаш АКШ-тың чазактарына СОВЕТ ЧАЗАКТЫҢ НОТАЗЫ

(Төнчүзү. Эгези 3-кү арында).

Париж болгаш бонн дугуржулгаларын күштүг болдуруп кириери Барын Германиянын дагы чепселенишкенин долчу чорудулга-би-чалоартканы ол болур. Европанын улустарынын аар-берге дуржулганын алгаш көөрге, барын герман адаан негекчилери ынчан ол дугуржулгаларнын хөй-хөй парграфтарын тоовайн баарлар. Боттарынын кем-буруулуг адаан негекчи сорулгаларын ботандырар дээш оларнын дайынны эгелээрине дузалар шак ындыг авантюраларже ол дугуржулгаларнын киржикчилерин кири тартар дээш олар ынчан бүгү-ле чүвөлери кылырлар.

Европанын тайбынга ынакшылыг улустары, хамыктын мурунда Барын Германиянын жокалары ону тоовайн барыл шылдавас. Агрессия герман милитаризмин бирги чык кезеде кожа-хөлбээ чурттар болуп келгени төөгүнүг дуржулгаларындан бүгүдөгө билдингир; оларга удур халдаашкына чылдактар тып алыр дээш герман милитаристер казан-даа доктаавайн келген.

Оон-биле холбаштыр, Англиянын Чазанын октябрь 18-теги нотазында Совет Чазактын кезеде эн чугула ужуур-дузалыг кылдыр көрүп келгени, европейжи айыл чок чоруктуң дугайында айтырыг болуп турар шак ындыг ыныгы айтырыг база кирип турар. Герман айтырыгы чүгө ындыг шийтпирлели Европанын тайбынга ынакшылыг улустарынын эрге-ажыктарын, а оон-биле кады Герман улустун бодунуң эрге-ажыктарын база харыылап, оон хараазында демократтыг болгаш тайбынга ынакшылыг күрүне кылдыр Германиянын национал чыгыс-эвин катал тургузари хандыгынын, оон-биле кады бүгү европейжи күрүнелерин айыл чок чорунуң эрге-ажыктары хандыгынын турар деп чүвени хүлээвейн барып болбас.

Ол чүд дээрге, ам тургузар деп турар европейжи армия дээр армия черлегил, Европанын кайы-бир күрүнелеринге удур угланган, европейжи күрүнелериниң онза шериг бөлүгелеринин тургузар чорук,—херек кырында европейжи айыл чок чорук-биле ниити чүзү-даа чок дээни ол тур.

1942 чылдың англи-совет керээзи, а ол ышкаш 1944 чылдың француз-совет керээзи туруп турар, ол керээлерин өзүгаар ССРЭ биле Англия, ССРЭ биле Франция ол чорук Европанын бүгү күрүнелериниң айыл чок чоруну хандыраарын сорулгаларын харыылап турар болганда, герман милитаризминин талазындан чаа агрессиянын болдунар аргаларына удур дем катыштырган хемчеглерин алыр деп боттарынга хүлээлгелер алганын утуп болбас. Ол чугула байдалдарын уттуру Англия биле Францияга сонурганчыг-эвес болур ийик. Совет Эвилели кандыгы дээр болза, ол бодунун талазындан, моон мурундагызы-биле бир дөмей ол байдалдарын чүгө кошкатпас эвес, харын Европага айыл чок чорукту хандыраарына бар чаа аргаларын барымдаалал көөрүне бүрүн белең.

Ынчалза-даа сагындыртылган нотада илеретинген герман айтырыгы хамаарыштыр Англиянын Чазанын туружу оон мурундагы ноталарында ышкаш, бир тээ чүгө үстүнде кирген байдалдарын эвес, харын оларны өзүгаар Англия, АКШ, ССРЭ болгаш оларга катышкан Франция дем катыштырган күженишкенир-биле герман күрүненин чыгыс-эвин катал тургузарына, ниити-герман демократтыг чазакты тургузарына, Германия-биле тай-бын керээзин кылырына иди бээр деп дугуржу алган. 1945 чылдак Потсдам конференциянын доктаалдарын ол ноталарда херекке албайн

турар болганда европейжи айыл чок чорукту хандыраарынын эрге-ажыктарын мырынай харыылавайн турар-дыр. Германияга хамаарыштыр Потсдам дугуржулганын принциптерин болгаш сорулгаларын европейжи айыл чок чорукту хандыраар дээш сагырынын бүгү чугулазын Англиянын Чазанын кичээнгей база дагы угландыраары эргежок чугула деп ССРЭ-ниң Чазаз санал турар.

Дөрт күрүнелерин чүгө дем катыштырган күштери-биле европейжи айыл чок чорукту хандыраар болур болгаш барын-герман адаан негекчилерин күзөл турары агресси герман милитаризмин катал тургузарын болдурубайн барып болур деп Совет Чазак ам-даа болза санал турар. Ону кылырда Англия, Франция, АКШ болгаш ССРЭ Барын болгаш Чөөн Германиянын төлээлчилери-биле кады тайбынны болгаш европейжи айыл чок чорукту быгылаарынын эрге-ажыктары-биле дүүштүр, оон-биле холбаалыг, Германияга хамаарышкан кол айтырыгы: Германия-биле тайбын керээзинин дугайында болгаш демократтыг база тайбынга ынакшылыг эгелерге герман күрүненин чыгыс-эвин катал тургузарынын дугайында айтырыгларын шийтпирлээр сонгаарлатпас дээш дугуржу алары эргежок чугула.

Устунда айтылган бодалдарын барымдалаш, Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралынын мындыг айтырыгларын чугаалажырын Совет Чазак саналдаан, тодагайлаарга:

Германия-биле тайбын керээзинин дугайында айтырыгы чугаалажыры-биле тайбын конференциянын чылдыраары;

Тур ниити герман чазакты тургузары болгаш ниити герман сонгулдарын чорудары.

Оон ангыда, Совет чазак Германиянын дайын уржуктары-биле холбашкан сая-экономиктик хүлээлгелерин чийгедир дугайында айтырыгы көөрү чугула деп санал турган болгаш санал турар.

Мурундагы-даа, ноябрь 18-теги-даа нотага Англиянын Чазаз герман айтырыгы шийтпирлээринге бирги чергени ажык-дузалыг бо айтырыгларга бодунун кандыг хамаарылыгын чугаалап илеретпез.

Оон орунга, айтылган чөвүлел хуралга «оон мурундагы ноталарга көдүргени айтырыглар талазы-биле бодунуң идеяларын тургузар төлээде—бу таварылганы ажыглаар»—деп ындыг меделел-биле ол кызыгаарлатылган

Англиянын Чазанын ындыг меделели болза, бир тээ Англиянын Чазаз ам безни ниити герман демократтыг Чазакты чылшак чокка тургузар дугайында айтырыгы көөрүндө ойталал турар болганда, мурунда ышкаш ол база-ла герман айтырыгы көөрүн герман улустун боттарынын эвес, а ээлеп чагырар эрге-чагыргаларыны холу-биле органдык турары ниити герман сонгулдарынын дугайында айтырыгы киирерин кызыдып турар. Оон-биле кады, ындыг ниити-герман Чазак тургустунмаанда, өзүлүг костун ниити герман сонгулдарын чорудар болгаш дөрт күрүнелериниң Потсдам дугуржулганынын салганы — Германиянын демократтыг болгаш тайбынга ынакшылыг күрүне кылдыр катал тургузарына деткимче көргүзүр—кол сорулгаларын шийтпирлээр хандыртпас.

Оон ангыда, герман айтырыгы Европанын айыл чок чорунуңа шуут хамаарылгалыг өске чугула айтырыгдан—чамдык европа чурттарынын девискээрлеринде америк шериг базаларыны улам калбарып турар четкизи-биле холбаштыр тургустунуп келген байдал дугайында

айтырыгдан хамаарылыг чок кылдыр көрүп болбас.

Совет чазактын чыгыс эвес каш удаа айтып турганы ышкаш, ол шериг базалары колдуунда-ла Совет Эвилелиниң болгаш улус демократиянын чурттарынын кызыгаарларына чок районнарда тургустунуп турар, ол чорук ук базалар Сонгу-атлантика блогуң киржикчи-чурттарынын камгалал сорулгалары-биле дүүшпейн турар болгаш агресси сорулгаларга ажыглаарына олар тургустунган дээрзинин дугайын боду-ла херечилеп турар. Ындыг америк базалар Англиянын, Франциянын, Италиянын, Турциянын, Норвегиянын болгаш өске-даа элээн каш чурттарынын девискээрлеринде тургустунганы билдингир. Грециянын девискээринге чаа америк шериг базаларын тургузар дугайында дугуржулга мырынай чокка чаа чардынган, ол чорук грек улустун национал сонургалдары-биле канчап-даа дүүшпейн турар. Европага америк шериг базаларын тургузарынын херээ кайы хире ырай бергени сөөлүг үеде АКШ биле гитлерлик Германиянын дүүнүг сүлээчизи—Сонгу-атлантика бөлүгелеринин күрүнелериниң шериг эвилелчиликке шилчип турар болгаш бодунуң девискээрин америк шериг-далай болгаш шериг-агаар базалары тургузарына тысып турар франкочу Испаниянын аразында дугуржулгага ат салдырган факт херечилеп турар. Ындыг чаа фактыларын сөөлүндө, Сонгу-атлантика блогу камгаланыр сорулганын сүрүп турар деп кым-даа бадыткап шыдавас.

Оон ангыда, Европанын, а ол ышкаш Чоокку база Ортакы Чөөн-чүктүн чамдык өске чурттарына, ылангыя Иранга, олар боттарынын девискээрлерин даштыкы шериг базаларына тысып бээрин албадар сорулга-биле ындыг базалар тургузар агресси сорулганы болдуруп турар болгаш ол чурттарынын национал тускай болгаш хамаарышпас чоруну-биле дүүшпез дээрзин билди турар ол чурттарынын калбак хөй-гити бөлүктөрүн дүрүм өзүгаар удуруланып турбузе-ле, ажык ыйданды-албалашыккыны доктаамал ботандырып турар.

Барын-герман милитаристеринин реваншистиг сорулгаларын, а ол ышкаш Сонгу-атлантика блогуң агресси планынын белеткээринге болгаш ботандыраарына плацдарм кылдыр барын-герман девискээрин хуулдарыныч угланган Барын Германиянын ремиитаризастаар талазы-биле ам үеде чорудуп турар хемчеглер айтырыгы шериг базаларын тургузары-биле дөрт харылазалыг.

Европанын, Сонгу Африканын, Чоокку болгаш Ортакы Чөөн чүктүн чамдык күрүнелеринин девискээрлеринде чаа-чаа даштыкы шериг базалары организастатылып турда, Барын Германиянын ремиитаризастаар талазы-биле планнар боттанып турда—Совет Эвилелинин чамдык өске чурттарыны ышкаш, айыл чок чорунуңа кыжанышкын тургустунуп турар дээрзин сестип көөрү берге эвес, ол чорук делегей байдалынын күженишкенин улам ынай чидегленишкенин чедирер болгаш чаа делегей дайынын айымын күштелдирер.

Ол бүгү европанын айыл чок чоруну хандыраарынын сонургалдары-биле дүүштүр герман айтырыгы таарыштырып шийтпирлээр айтырыг шериг базаларын узуткаарынын дугайында айтырыгы шийтпирлээр-биле чарылбас харылазалыг дээрзин чугаалап турар. Бо айтырыгга өске хамаарылыг европанын айыл чок чоруну херек кырында хандыраарынын сонургалдарын тоол көрбөй турганы ол болур.

Анаа холбаштыр, Совет чазак, Англиянын Чазандан, база ол ыш-

каш АКШ-тын болгаш Франциянын чазактарындан, оларнын герман айтырыгы дөрт күрүнелеринин Министрлериниң чөвүлел хуралына чугаалажып көөрүнгө белеинин дугайында меделели база европанын айыл чок чоруну хандыраарынын чугулазын миңини турары, бир талазында чөвүлел хуралга герман айтырыгы чугаалажыры саналдынып турар, а өске талазында оон-биле кады париш болгаш бонн дугуржулгаларын, оларны ам-даа күштүг болдуруп бадылаван күрүнелерин талазындан, күштүг болдуруп бадылаарына хемчеглер алдына бээр ындыг байдалга боттарын тургустунуң илереткени ол ирги беледээринге тайылбыр аларын күзеп турар.

Айтылган дугуржулгаларын күштүг болдуруп бадылаары болгаш оларнын күштүг болуру Германиянын чыгыс аай күрүне кылдыр катал тургузарын болдунамас болдуруп, а оон-биле кады герман айтырыгы дөрт күрүнелеринин Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралына чугаалажып көөрүн, бир тээ ындыг чөвүлел хурал Барын Германиянын Сонгу-атлантика блогуң хандыкшылар болгаш барын-герман реваншистиг армия тургузар талазы-биле үш күрүнелер биле Аденауэрин бонн чазанын баш бурунгаар чөпшээрештинген сепараттыг бот хүлээлгелери-биле харылашкан болу бээр ужурунда хөй чүүл болдунар апаарында ындыг тайылбырын алыры эргежок чугула.

Тургустунуп келген делегей айтырыгларын таарыштырып шийтпирлээринге өзүлүг чүткүл-биле делегей байдалында дүшкүрүлүг чорукту өзээжериде талазы-биле хемчеглерин сонгаарлашыкын чокка көөрүнгө хамаарыштыр дугуржуу-кунну чедип алыры эргежок чугула, а ол беш күрүнелерин чөвүлел хуралын чымырын негеп турар дээрзин үстүндө чугаалатылган бүгү чүүлдер көргүзүп турар. Айтылган хемчеглерин көөрү европанын айыл чок чоруну хандыраарынын айтырыгы биле чарылбас харылашкан герман айтырыгы шийтпирлээрин чийгедир дээрзинге идегеп болур.

Чугаалатылган чүгө үндөзлөш, Совет чазак октябрь 28-теги нотада айтылган Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралын чымыр саналды бадыткап тур база ол чөвүлел хуралга:

1. Делегей байдалында дүшкүрүлүг чорукту өзээжериде талазы-биле хемчеглерин Англиянын, Франциянын, Американын Катышкан Штаттарынын, Кыдат Улус Республикасынын болгаш Совет Эвилелиниң Даштыкы Херектер Министрлери составтыг көөр.

2. Герман айтырыгы чөвүлел хуралга белеткелди үезинде илин ундуртунган бүгү саналдар-биле кады Англиянын, Франциянын, Американын Катышкан Штаттарынын, Кыдат Улус Республикасынын, Совет Эвилелиниң Даштыкы Херектер Министрлери составтыг чугаалажып көөр.

Англиянын Чазанын австри керээ дугайында илин үндүргени айтырыгы-биле холбаштыр, Совет Чазак бо айтырыг талазы-биле бодунун август 28-теги нотазына Англиянын Чазандан, а ол ышкаш Франциянын болгаш АКШ-тын Чазактарындан харыны ызыап турарын сагындыраары эргежок чугула деп санал тур база Совет Чазактын ол айтырыгын анаа дипломаттыг байдалга чугаалажып көөр деп саналы ам-даа көрүнүмдө дээрзин демделеп тур.

Оон-биле дөмей ноталарын Совет Чазак Франциянын болгаш АКШ-тын Чазактарынычө база чоруткан.

Совет чазактын чыгыс эвес каш удаа айтып турганы ышкаш, ол шериг базалары колдуунда-ла Совет Эвилелиниң болгаш улус демократиянын чурттарынын кызыгаарларына чок районнарда тургустунуп турар, ол чорук ук базалар Сонгу-атлантика блогуң киржикчи-чурттарынын камгалал сорулгалары-биле дүүшпейн турар болгаш агресси сорулгаларга ажыглаарына олар тургустунган дээрзинин дугайын боду-ла херечилеп турар. Ындыг америк базалар Англиянын, Франциянын, Италиянын, Турциянын, Норвегиянын болгаш өске-даа элээн каш чурттарынын девискээрлеринде тургустунганы билдингир. Грециянын девискээринге чаа америк шериг базаларын тургузар дугайында дугуржулга мырынай чокка чаа чардынган, ол чорук грек улустун национал сонургалдары-биле канчап-даа дүүшпейн турар. Европага америк шериг базаларын тургузарынын херээ кайы хире ырай бергени сөөлүг үеде АКШ биле гитлерлик Германиянын дүүнүг сүлээчизи—Сонгу-атлантика бөлүгелеринин күрүнелериниң шериг эвилелчиликке шилчип турар болгаш бодунуң девискээрин америк шериг-далай болгаш шериг-агаар базалары тургузарына тысып турар франкочу Испаниянын аразында дугуржулгага ат салдырган факт херечилеп турар. Ындыг чаа фактыларын сөөлүндө, Сонгу-атлантика блогу камгаланыр сорулганын сүрүп турар деп кым-даа бадыткап шыдавас.

Оон ангыда, Европанын, а ол ышкаш Чоокку база Ортакы Чөөн-чүктүн чамдык өске чурттарына, ылангыя Иранга, олар боттарынын девискээрлерин даштыкы шериг базаларына тысып бээрин албадар сорулга-биле ындыг базалар тургузар агресси сорулганы болдуруп турар болгаш ол чурттарынын национал тускай болгаш хамаарышпас чоруну-биле дүүшпез дээрзин билди турар ол чурттарынын калбак хөй-гити бөлүктөрүн дүрүм өзүгаар удуруланып турбузе-ле, ажык ыйданды-албалашыккыны доктаамал ботандырып турар.

Барын-герман милитаристеринин реваншистиг сорулгаларын, а ол ышкаш Сонгу-атлантика блогуң агресси планынын белеткээринге болгаш ботандыраарына плацдарм кылдыр барын-герман девискээрин хуулдарыныч угланган Барын Германиянын ремиитаризастаар талазы-биле ам үеде чорудуп турар хемчеглер айтырыгы шериг базаларын тургузары-биле дөрт харылазалыг.

Европанын, Сонгу Африканын, Чоокку болгаш Ортакы Чөөн чүктүн чамдык күрүнелеринин девискээрлеринде чаа-чаа даштыкы шериг базалары организастатылып турда, Барын Германиянын ремиитаризастаар талазы-биле планнар боттанып турда—Совет Эвилелинин чамдык өске чурттарыны ышкаш, айыл чок чорунуңа кыжанышкын тургустунуп турар дээрзин сестип көөрү берге эвес, ол чорук делегей байдалынын күженишкенин улам ынай чидегленишкенин чедирер болгаш чаа делегей дайынын айымын күштелдирер.

Ол бүгү европанын айыл чок чоруну хандыраарынын сонургалдары-биле дүүштүр герман айтырыгы таарыштырып шийтпирлээр айтырыг шериг базаларын узуткаарынын дугайында айтырыгы шийтпирлээр-биле чарылбас харылазалыг дээрзин чугаалап турар. Бо айтырыгга өске хамаарылыг европанын айыл чок чоруну херек кырында хандыраарынын сонургалдарын тоол көрбөй турганы ол болур.

Анаа холбаштыр, Совет чазак, Англиянын Чазандан, база ол ыш-

каш АКШ-тын болгаш Франциянын чазактарындан, оларнын герман айтырыгы дөрт күрүнелеринин Министрлериниң чөвүлел хуралына чугаалажып көөрүнгө белеинин дугайында меделели база европанын айыл чок чоруну хандыраарынын чугулазын миңини турары, бир талазында чөвүлел хуралга герман айтырыгы чугаалажыры саналдынып турар, а өске талазында оон-биле кады париш болгаш бонн дугуржулгаларын, оларны ам-даа күштүг болдуруп бадылаван күрүнелерин талазындан, күштүг болдуруп бадылаарына хемчеглер алдына бээр ындыг байдалга боттарын тургустунуң илереткени ол ирги беледээринге тайылбыр аларын күзеп турар.

Айтылган дугуржулгаларын күштүг болдуруп бадылаары болгаш оларнын күштүг болуру Германиянын чыгыс аай күрүне кылдыр катал тургузарын болдунамас болдуруп, а оон-биле кады герман айтырыгы дөрт күрүнелеринин Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралына чугаалажып көөрүн, бир тээ ындыг чөвүлел хурал Барын Германиянын Сонгу-атлантика блогуң хандыкшылар болгаш барын-герман реваншистиг армия тургузар талазы-биле үш күрүнелер биле Аденауэрин бонн чазанын баш бурунгаар чөпшээрештинген сепараттыг бот хүлээлгелери-биле харылашкан болу бээр ужурунда хөй чүүл болдунар апаарында ындыг тайылбырын алыры эргежок чугула.

Тургустунуп келген делегей айтырыгларын таарыштырып шийтпирлээринге өзүлүг чүткүл-биле делегей байдалында дүшкүрүлүг чорукту өзээжериде талазы-биле хемчеглерин сонгаарлашыкын чокка көөрүнгө хамаарыштыр дугуржуу-кунну чедип алыры эргежок чугула, а ол беш күрүнелерин чөвүлел хуралын чымырын негеп турар дээрзин үстүндө чугаалатылган бүгү чүүлдер көргүзүп турар. Айтылган хемчеглерин көөрү европанын айыл чок чоруну хандыраарынын айтырыгы биле чарылбас харылашкан герман айтырыгы шийтпирлээрин чийгедир дээрзинге идегеп болур.

Чугаалатылган чүгө үндөзлөш, Совет чазак октябрь 28-теги нотада айтылган Даштыкы Херектер Министрлериниң чөвүлел хуралын чымыр саналды бадыткап тур база ол чөвүлел хуралга:

1. Делегей байдалында дүшкүрүлүг чорукту өзээжериде талазы-биле хемчеглерин Англиянын, Франциянын, Американын Катышкан Штаттарынын, Кыдат Улус Республикасынын болгаш Совет Эвилелиниң Даштыкы Херектер Министрлери составтыг көөр.

2. Герман айтырыгы чөвүлел хуралга белеткелди үезинде илин ундуртунган бүгү саналдар-биле кады Англиянын, Франциянын, Американын Катышкан Штаттарынын, Кыдат Улус Республикасынын, Совет Эвилелиниң Даштыкы Херектер Министрлери составтыг чугаалажып көөр.

Англиянын Чазанын австри керээ дугайында илин үндүргени айтырыгы-биле холбаштыр, Совет Чазак бо айтырыг талазы-биле бодунун август 28-теги нотазына Англиянын Чазандан, а ол ышкаш Франциянын болгаш АКШ-тын Чазактарындан харыны ызыап турарын сагындыраары эргежок чугула деп санал тур база Совет Чазактын ол айтырыгын анаа дипломаттыг байдалга чугаалажып көөр деп саналы ам-даа көрүнүмдө дээрзин демделеп тур.

Оон-биле дөмей ноталарын Совет Чазак Франциянын болгаш АКШ-тын Чазактарынычө база чоруткан.

Тракторларның күскү - кышкы септелгезиниң эгезинде

Көдээ ажил-агый чылы дооступ турар. «ССРЭ-ниң көдээ ажил-агый-нын улам ынай хөгжүдөр хемчеглер дугайында» СЭКП ТК-ның сентябрь Пленумунуң доктаалына сорук кирген, Шагаан-Арыг МТС-тин механикаторлары трактор ажилдарынын чыл планын чедишкенин доозуп турар.

Механизаторлар ам тракторларын болгаш көдээ ажил-агый машиналарынын күскү-кышкы септелгезинге белеткелдерин чорудуп турар. МТС-нин мастерскаянын септээр, бүгү цехтериниң чугайлаашкынын чоруткан. Машина кезектерин чуур салбыры эки дерип кылган. Механизаторларнын күжү-биле ниити токар станоктарын септээр. Дерилделерни таарыштыр тургузуп, бус ажил-агыйнын септеп турар.

Эрткен чылдагызы ышкаш тракторлар септелгезин бо чылын база белдирлешкек кезектеп септээр аргабиле чоруткан турар. Ол болза, күш-ажылдын бүдүрүкчүлүгүн белдиринге, бүдүрүп үндүрүп турар продукциянын шынарын экижидеринге, артык кезектер болгаш материалдар чарыгдалып камнаарына дузалап турар. Белдирлешкек кезектеп септээр арга болза, септикке ажилчынын харысалгазын улгатырып, харысалга чок чорукту узуткап турар деп чүвени бис бүзүрэн бис.

Бистин мастерскаявист 18 ажилчын ажилдаар чер бар. Мастерская биле кожа чунар бажыны туткан.

И. ОЛДЫРЕВ.

Урезин уруушкунунче улуг кичээнге салыр

Барын-Хемчик районунуң колхозтары келир чылдын тарылгазына урезин урар болгаш арыглаар ажилы чорудуп турар.

«Победа» колхоз (даргазы эш Рымор) 89 тонна кызылгасы, 11 тонна арбайны, 30 тонна суланы, 3 тонна чингетарааны арыглааш, келир чылдын чыксы тарылгазына белеткеп урган. Ол ышкаш Эрги-Барлыкта «Большевик» колхоз (даргазы эш Очур) 46 тонна кызылгасы, 64 тонна арбайны, 27 тонна суланы, 9 тонна чингетарааны арыглааш урган.

Чамдык «Ленин оруу», «Комсомол 30 чыл ою», «Совет Тыванын 5 чыл ою», Ворошилов аттыг колхозтарга урезин уруушкуну багай чоруп турар.

«Ленин оруу» колхоз (даргазы эш Халбын) 80 тонна урезин урар планын тургаш чүгө 60 тонна урезини урган. Сула урезини шуут чок «Совет Тыванын 5 чыл ою» колхоз (даргазы эш Папын) 95 тонна урезин урар планын тургаш, херек кы-

рында чүгө 56 тонна урезини урган. Ынчалза 20 тонна арбай урезини колхозта шуут чок. Чок урезини тып алыр дугайында колхоз баштаар чер хемчег албайн турар.

«Комсомол 30 чыл ою» колхоз (даргазы эш Сокур-оол) 134 тонна урезин урар планындан чүгө 92 тонна уруп шыгжаан. Тараа арыглаар черде чүгө 8 кизи, 2 багай сортровка ажилдап турар. Хөндөлдө Ворошилов аттыг колхоз (даргазы эш Даржаа) урезин арыглаар, ону складче сөөртүр ажилды шуут удуртпайн, бар урезини арыглаарыныч далашкып канчаарыл, келир чызын арыгдап алгайаан деп сагыш амыр олуруп турар.

Колхозтарнын баштаар черлери, база районуну көдээ ажил-агый болгаш белеткелдер эгелели, оон тускай эртемчилери колхозтарга урезин арыглаашкынын дүргедидир дээш боттуг хемчегни алза чогуур.

С. АЛЕЕТ.

Көдээ ажил-агыйга чаа кадрлар

Бин-Хем районунуң Туранда бир чыл өөредилгелик областың көдээ ажил-агый шкылазы чокка чаа 84 кижини белеткеп үндүргөн, олар амгы үеде колхозтарда барып ажилдап эгелей берген. Түнел экзамен чыгып олар чүгө класска эвес, ажилы дуржулгалыг элээн каш колхозтарын бүдүрүлгелеринге практикалыг кичээлдерин база чорудуп турган. Ол школа Октябрьнын социалистиг Улус революциянын 36 чыл оюнга утуштур областың колхозтарына 30 ветфельдшерлерин, 24 ферма эрлекчилерин, 30 санакчыларын белеткеп үндүргөн.

В. НАТАЛИН.

Тудугга херэеженнерниң киржилгези

Чаа-Хөд районунуң Кара-Тал сузуна Сталин аттыг колхозтун херэеженнери колхозну суурну сый-зырадыр дээш улуг күштү үндүрүп, илдепкейлиг ажилдап турарлар.

Колхозтун тудугга ажилдап тур